

नरडवे मध्यम पाटबंधारे प्रकल्प, ता.
कणकवली, जि. सिंधुदुर्ग या प्रकल्पाच्या
बाधित क्षेत्रातील पाच गावांमधील १५२
प्रकल्पबाधित कुटुंबांना ऐच्छिक (स्वेच्छा)
पुनर्वसन अनुदान देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

मदत व पुनर्वसन विभाग

शासन निर्णय क्रमांक :- आरपीए-२०२६/प्र.क्र. १५६३३२६/पुनर्वसन-१

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.

दिनांक :- ३ सप्टेंबर २०२६

वाचा :-

- १) शासन ठराव, महसूल व वन विभाग, क्रमांक आरपीए-१०८३/१३६४/सीआर-३३५५/र-१ (अ), दिनांक १५.१२.१९८३.
- २) शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग, क्रमांक आरपीए-१०८६/सीआर-४०००/र-१, दिनांक १८.१२.१९८६.
- ३) शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग, क्रमांक आरपीए-१०८४/प्र.क्र.३४३५/र-१, दिनांक ०३.०५.१९८८.
- ४) शासन परिपत्रक, महसूल व वन विभाग, क्रमांक आरपीए-१०९८/प्र.क्र.४०७/र-१, दिनांक २१.०१.१९९९.
- ५) शासन निर्णय, जलसंपदा विभाग, क्रमांक सुप्रमा-२०१७/७९५/(प्र.क्र.२४४/१७)/म.प्र., दिनांक ०४.०२.२०१९ (चतुर्थ सुधारित प्रशासकीय मान्यता).
- ६) जिल्हाधिकारी, सिंधुदुर्ग यांचे पत्र क्र. डेस्क-२२/भूसंपादन (ल.पा.)/नरडवे प्रकल्प/ स्वे.पु.अ./ २०२०, दिनांक २२.१०.२०२०.
- ७) विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग, नवी मुंबई यांचे पत्र क्र. कार्या/पुनर्वसन-१/ऐच्छिक (स्वेच्छा) पुनर्वसन/कावि-२४२८३/२०२०, दिनांक २९.१२.२०२०.
- ८) शासन पत्र, जलसंपदा विभाग यांचे पत्र क्र. संकीर्ण-२०२१/(प्र.क्र.४८/२१)/म.प्र., दिनांक ०३.०३.२०२१.
- ९) कार्यकारी अभियंता, लघु पाटबंधारे विभाग, ओरोस-सिंधुदुर्गनगरी यांचे पत्र क्र. लपाविओ/प्रशा-२/नरडवे/६३४/२०२१, दिनांक ०४.०३.२०२१.

१०) अधीक्षक अभियंता, दक्षिण कोकण पाटबंधारे प्रकल्प मंडळ, सिंधुदुर्गनगरी यांचे पत्र क्र. दकोपाप्रमं/सिंधु/प्रशा-१/नरडवे/८३६/२०२१, दिनांक ०५.०३.२०२१.

११) मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, कोकण प्रदेश, मुंबई यांचे पत्र जा.क्र. मुअकोप्र/तां-२/नरडवे/स्वेच्छा पुनर्वसन/१०५४, दिनांक ०९.०३.२०२१.

प्रस्तावना :-

नरडवे मध्यम पाटबंधारे प्रकल्प, ता. कणकवली, जि. सिंधुदुर्ग या प्रकल्पामुळे कणकवली तालुक्यातील जांभळगाव (पूर्णतः), यवतेश्वर (अंशतः), नरडवे (अंशतः) व भैरवगाव (अंशतः) ही चार गावे आणि कुडाळ तालुक्यातील दुर्गानगर (अंशतः) हे एक गाव अशी एकूण पाच गावे बाधित होत आहेत. सदर पाच गावांतील संपादित क्षेत्र हे भूसंपादन अधिनियम, १८९४ अन्वये संपादित करण्यात आले असून, सद्यःस्थितीत प्रस्तावित भूसंपादन नवीन भूसंपादन अधिनियम, २०१३ या कायद्यानुसार सुरू आहे. प्रकल्पबाधित एकूण ९६१ कुटुंबांपैकी १५२ कुटुंबांनी विहित नमुन्यातील अर्ज व प्रपत्र-१ मधील करारनामा भरून देऊन ऐच्छिक (स्वेच्छा) पुनर्वसनाची मागणी केली आहे.

संदर्भाधीन अनुक्रमांक १ येथील शासन ठराव दिनांक १५.१२.१९८३ मधील मुद्दा क्र. ७ (क) नुसार प्रकल्पबाधित कुटुंबांस ऐच्छिक (स्वेच्छा) पुनर्वसनांतर्गत घराबाबतचे अनुदान व मुद्दा क्र. २ नुसार जमिनीबाबतचे अनुदान देय ठरते. तसेच संदर्भाधीन अनुक्रमांक २ व ३ येथील शासन निर्णयांचाही ऐच्छिक (स्वेच्छा) पुनर्वसन परिगणितीसाठी विचार करण्यात आला आहे. त्यानुसार वास्तूच्या मूल्यांकनासाठी सक्षम प्राधिकारी असलेले कार्यकारी अभियंता, लघु पाटबंधारे विभाग, ओरोस यांनी घराबाबतचे अनुदान परिगणित केले असून, भूसंपादन अधिनियम, १८९४ अन्वये निर्गमित अंतिम निवाड्यांतील व्याजरहित मूळ मोबदला विचारात घेऊन जमिनीबाबतचे अनुदान परिगणित करण्यात आले आहे. निवाडा जाहीर करताना १२% अतिरिक्त घटक रक्कम अदा झाली असल्यास ती वगळून मूळ मोबदला परिगणित करण्यात आला आहे. संकलन नोंदवहीनुसार अर्जदार कुटुंबातील संपूर्ण सदस्यांचा व त्यांच्या घरपत्रकातील हिश्यांचा विचार करून अनुदानाची परिगणना करण्यात आली आहे.

त्यानुसार जिल्हाधिकारी, सिंधुदुर्ग यांनी संदर्भाधीन अनुक्रमांक ६ येथील पत्रान्वये सादर केलेला एकूण रु. ६,८३,०१,८८७/- इतक्या रकमेचा ऐच्छिक (स्वेच्छा) पुनर्वसन अनुदानाचा प्रस्ताव, संदर्भाधीन अनुक्रमांक ४ येथील शासन परिपत्रक दिनांक २१.०१.१९९९ अन्वये रु. १.०० कोटीपेक्षा जास्त रकमेचे पुनर्वसन अनुदान मंजूर करण्याचे अधिकार शासनास असल्याने, विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग यांनी संदर्भाधीन अनुक्रमांक ७ येथील पत्रान्वये शासनास सादर केला आहे. सदर प्रस्तावाबाबत जलसंपदा विभागाचे अभिप्राय प्राप्त झाले असून, प्रकल्पास शासन निर्णय दिनांक ०४.०२.२०१९ अन्वये रु. १०८४.६६ कोटी रकमेस चतुर्थ सुधारित प्रशासकीय मान्यता प्राप्त असून, त्यामध्ये ऐच्छिक (स्वेच्छा) पुनर्वसन अनुदानाकरिता तरतूद अंतर्भूत आहे. सदर १५२ खातेदार नरडवे प्रकल्पामुळे बाधित होत असल्याने

त्यांच्या पुनर्वसन अनुदानाची रक्कम प्रकल्पावर खर्ची टाकण्यास व अनुदान मंजूर झाल्यास प्रकल्पाच्या कामास असलेला विरोध कमी होऊन प्रकल्पाचे काम नियोजनाप्रमाणे पूर्ण करण्यास मदत होईल, असे क्षेत्रीय यंत्रणांनी कळविले आहे. सदर प्रस्तावास नियोजन विभाग व वित्त विभाग यांची सहमती प्राप्त झाली आहे. या पार्श्वभूमीवर, बाधित १५२ कुटुंबांना ऐच्छिक (स्वेच्छा) पुनर्वसन अनुदान मंजूर करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

नरडवे मध्यम पाटबंधारे प्रकल्प, ता. कणकवली, जि. सिंधुदुर्ग या प्रकल्पाच्या बाधित क्षेत्रातील पाच गावांमधील, ऐच्छिक (स्वेच्छा) पुनर्वसन स्वीकारलेल्या १५२ प्रकल्पबाधित कुटुंबांना, शासन ठराव, महसूल व वन विभाग, दिनांक १५.१२.१९८३ अन्वये परिगणित केल्यानुसार, खालील तक्त्यात दर्शविल्याप्रमाणे एकूण रु. ६,८३,०१,८८७/- (अक्षरी रुपये सहा कोटी त्र्याऐंशी लाख एक हजार आठशे सत्याऐंशी फक्त) इतकी ऐच्छिक (स्वेच्छा) पुनर्वसन अनुदानाची रक्कम अदा करण्यास शासनाची मंजूरी देण्यात येत आहे :-

अ.क्र.	गावाचे नाव	एकूण कुटुंबे	ऐच्छिक (स्वेच्छा) पुनर्वसन स्वीकारलेली कुटुंबे	ऐच्छिक (स्वेच्छा) पुनर्वसन अनुदान (रु.)		
				घराबाबतचे अनुदान	जमिनीबाबतचे अनुदान	एकूण अनुदान
१	नरडवे	३१२	८४	३,९३,००,५९०	१८,९३,८४१	४,११,९४,४३१
२	जांभळगाव	२३७	१६	१,३४,९२,८२०	४,०८,४३३	१,३९,०१,२५३
३	भैरवगाव	१३१	२	८,३३,४११	१,९१,२४१	१०,२४,६५२
४	यवतेश्वर	८२	४	२२,६६,९५७	१,७१,३७६	२४,३८,३३३
५	दुर्गानगर	१९९	४६	९६,२१,१४२	१,२२,०७६	९७,४३,२१८
एकूण		९६१	१५२	६,५५,१५,७२०	२७,८६,१६७	६,८३,०१,८८७

२. सदर मंजूरी खालील अटी व शर्तीच्या अधीन राहून देण्यात येत आहे :-

(एक) ऐच्छिक (स्वेच्छा) पुनर्वसन अनुदानाची परिगणना शासन ठराव, महसूल व वन विभाग, दिनांक १५.१२.१९८३ मधील मुद्दा क्र. ७ (क) (घराबाबतचे अनुदान) व मुद्दा क्र. २ (जमिनीबाबतचे अनुदान) तसेच शासन निर्णय दिनांक १८.१२.१९८६ व दिनांक ०३.०५.१९८८ मधील तरतुदीनुसारच करण्यात आली असल्याची व जमिनीबाबतचे अनुदान परिगणित करताना भूसंपादन निवाड्यांतील व्याजरहित मूळ मोबदलाच (१२% अतिरिक्त घटक रक्कम वगळून)

विचारात घेण्यात आला असल्याची खातरजमा जिल्हाधिकारी, सिंधुदुर्ग यांनी अनुदान वितरणापूर्वी करावी.

(दोन) अनुदानास पात्र प्रत्येक कुटुंबाकडून विहित नमुन्यातील अर्ज व प्रपत्र-१ मधील करारनामा भरून घेण्यात आल्याचीच खात्री करून अनुदान अदा करण्यात यावे. ऐच्छिक (स्वेच्छा) पुनर्वसन स्वीकारल्यामुळे संबंधित कुटुंबांचे पुनर्वसन शासनास करावे लागणार नसून, अशा कुटुंबांना महाराष्ट्र प्रकल्पबाधित व्यक्तींचे पुनर्वसन अधिनियम, १९९९ अंतर्गत पर्यायी भूखंड, पर्यायी जमीन, नागरी सुविधा अथवा अन्य कोणतेही पुनर्वसनविषयक लाभ अनुज्ञेय राहणार नाहीत, याची स्पष्ट नोंद करारनाम्यात असल्याची खात्री करावी.

(तीन) संकलन नोंदवहीनुसार अर्जदार कुटुंबातील संपूर्ण सदस्यांचा विचार करून अनुदान परिगणित करण्यात आले असल्याने, एकाच कुटुंबास अथवा कुटुंबातील सदस्यास कोणत्याही स्वरूपात दुबार प्रदान होणार नाही, तसेच भूसंपादन अधिनियम कलम १२(२) च्या नोटीसधारक / मोबदलाधारक सदस्यांबाबत द्विरुक्ती होणार नाही, याची दक्षता जिल्हाधिकारी, सिंधुदुर्ग यांनी घ्यावी.

(चार) सदर अनुदानाची रक्कम जिल्हाधिकारी, सिंधुदुर्ग यांच्यामार्फत संबंधित पात्र लाभार्थ्यांच्या बँक खात्यात थेट जमा करण्यात यावी व वितरणाचे अभिलेख जतन करण्यात यावेत.

(पाच) सदर अनुदानापोटी होणारा खर्च नरडवे मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पाच्या चतुर्थ सुधारित प्रशासकीय मान्यतेतील (शासन निर्णय, जलसंपदा विभाग, दिनांक ०४.०२.२०१९) मंजूर तरतुदीतून, जलसंपदा विभागाकडील प्रकल्पाच्या संबंधित लेखाशीर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा. आवश्यक निधी कोकण पाटबंधारे विकास महामंडळ / जलसंपदा विभाग यांनी जिल्हाधिकारी, सिंधुदुर्ग यांना उपलब्ध करून द्यावा.

(सहा) वितरित अनुदानाचे उपयोगिता प्रमाणपत्र जिल्हाधिकारी, सिंधुदुर्ग यांनी विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग यांच्यामार्फत शासनास सादर करावे.

(सात) अनुदानाची परिगणना अथवा वितरण यामध्ये अतिप्रदान / चुकीचे प्रदान झाल्याचे निदर्शनास आल्यास, सदर रक्कम संबंधितांकडून महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ मधील तरतुदीनुसार जमीन महसूलाची थकबाकी म्हणून वसूल करण्यात यावी.

३. सदर शासन निर्णय, नियोजन विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. व वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. अनौ.सं.क्र.५०६/२०२६/व्यय-१०, दिनांक २६.०६.२०२६ अन्वये प्राप्त सहमतीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून, त्याचा संकेतांक २०२६०९०३१४५९२६९९४१ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

**SANJAY
SHANKARRAO INGLE**

Digitally signed by SANJAY SHANKARRAO INGLE
DN: c=IN, o=GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, ou=REVENUE AND
FOREST DEPARTMENT,
2.5.4.20=F0D616600E4D2F510D1C8CC19813E070AD282D2275BF6F
C132A2DEE97F14E0A6, postalCode=400032, st=Maharashtra,
serialNumber=D337930B14433DC62C0154AF2B8C60B85A6EDCAA6
6B7F34596C50A27EB0F6333, cn=SANJAY SHANKARRAO INGLE
Date: 2026.09.03 15:01:22 +05'30'

(संजय इंगळे)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत :-

- १) मा. विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग, कोकण भवन, नवी मुंबई,
- २) जिल्हाधिकारी, सिंधुदुर्ग,
- ३) मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, कोकण प्रदेश, मुंबई,
- ४) कार्यकारी संचालक, कोकण पाटबंधारे विकास महामंडळ, ठाणे,
- ५) अधीक्षक अभियंता, दक्षिण कोकण पाटबंधारे प्रकल्प मंडळ, सिंधुदुर्गनगरी,
- ६) कार्यकारी अभियंता, लघु पाटबंधारे विभाग, ओरोस-सिंधुदुर्गनगरी,
- ७) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता / लेखापरीक्षा)-१, महाराष्ट्र, मुंबई,
- ८) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई / जिल्हा कोषागार अधिकारी, सिंधुदुर्ग,
- ९) सचिव, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई (लक्षवेध :- म.प्र. कार्यासन),
- १०) नियोजन विभाग / वित्त विभाग (कार्यासन - [का.१४७५]/[व्यय-१०]), मंत्रालय, मुंबई,
- ११) निवड नस्ती (कार्यासन २-१).